

PROTOKOLL

Ö 7/2023

Arbetsgivarpart	Byggföretagen
Arbetstagarpart	Svenska Byggnadsarbetareförbundet (Byggnads)
Ärende	Överenskommelse avseende arbeten med tidlön som huvudlöneform inom Byggavtalet.
Justeringsmän	Mats Åkerlind och Torbjörn Hagelin

Bakgrund, övergripande:

Byggföretagen och Byggnads har under en längre tid, i arbetsgruppen Tidlönegruppen, arbetat med att utreda och tydliggöra hur reglerna om tidlön i Byggavtalet ska tillämpas och hur de kan uppdateras.

Arbetsgruppen har haft uppdraget att fastställa grundläggande principer för tidlönehantering samt göra en översyn av yrken och yrkeskategorier inom avtalsområdet där tidlön tillämpas. Arbetsgruppen har inom uppdraget sorterat in yrken i olika kategorier för tidlön och för företag med speciell verksamhetsinriktning. Kategoriseringen innehåller även yrkesanpassade fördelningstal, utbildningssteg och lönenivåer.

Grundläggande principer och allmänna regler:

Tidlön och överenskommelse om tidlön och tidlörens storlek hanteras inom ramen för Byggavtalet § 3 punkten 4.

- 4.1 Yrkesgrupper som omfattas av tidlön:
  - Parterna har sammanställt och kategoriserat in ett stort antal olika yrkeskategorier, den så kallade "74 punktslistan". Listan innehåller yrkeskategorier från Trä, Betong och Mureriarbeten (TBM), tidlön, och företag med speciell verksamhetsinriktning.
- 4.2 Överenskommelse om tidlön och parter:
  - Överenskommelse om tidlörens storlek träffas mellan arbetsgivare och arbetslag eller representanter för arbetslagen avseende verksamheter med arbetsplatser understigande 2500 timmar. Avseende enskild arbetsplats om 2500 timmar eller mer är berörd Byggnads region part och berörda parter har ömsesidig rätt att begära förhandling.
- 4.3 Tidlön om överenskommelse inte träffas:
  - Om överenskommelse inte träffas bestäms tidlönen till företagets tidlön på orten för berörda arbetstagare föregående år plus innevarande års centrala avtalshöjning för respektive yrkesgrupp.
  - Parterna har träffat överenskommelse om definitionen vad som menas avseende nystartat eller nyetablerat företag, inom fastställt lönestatistikområde enligt Byggavtalet bilaga B, tidlön.
  - För Logistik, Demontering (Rivning, Sanering) och Håltagning fastställer centrala parterna ett tidlönesnitt för respektive yrkeskategori och statistikområde enligt indelning i bilaga B i Byggavtalet. Centrala parter fastställer genomsnitts tidlöner årsvis, avtalsperiod.

Nystartat och nyetablerat företag samt företag med annat kollektivavtal:

Nystartat företag	Nyetablerat företag
Medlemsföretag som etablerar en ny verksamhetsgren inom tidlön.	Medlemsföretag som etablerar sin verksamhet på annat statistikområde enligt med Bilaga B i Byggavtalet.
Nystartat företag med nytt organisationsnummer.	
Befintligt företag utan kollektivavtal som blir bunden av Byggavtalet.	

Överenskommelse om tidlön:

Nystartat företag	Nyetablerat företag
Överenskommelse om tidlön träffas mellan lokala parter.	Överenskommelse om tidlön träffas mellan lokala parterna.
Om överenskommelse om tidlön inte kan träffas tillämpas den tidlönegenomsnittslönen för lönestatistikområdet enligt av de centrala parterna fastlagd statistik.	Om överenskommelse om tidlön inte kan träffas tillämpas den tidlönegenomsnittslönen för lönestatistikområdet enligt av de centrala parterna fastlagd statistik.
Om överenskommelse om tidlön inte kan träffas avseende Logistikarbeten, Rivning-Demontering-Sanering och Hålltagning tillämpas den "fiktiva" genomsnittslönen för respektive statistikområde.	Om överenskommelse om tidlön inte kan träffas avseende Logistikarbeten, Rivning-Demontering-Sanering och Hålltagning tillämpas den "fiktiva" genomsnittslönen för respektive statistikområde.

Definitionen av nystartat eller nyetablerat företag innebär att bolag som tidigare inte omfattats av Byggavtalet samt bolag som omfattas av Byggavtalet och etablerar sig inom ett annat statistikområde samt bolag som etablerar en ny verksamhetsgren räknas som nystartat och/eller nyetablerat företag.

Central konsultation:

Byggföretagen och Byggnads tillsätter en central konsultationsgrupp i syfte att ge stöd åt tillämpningen samt definiera, tolka och lösa eventuella frågor kring denna överenskommelse. Konsultation ska begäras innan en eventuell lokal förhandling avslutas i oenighet. Tydliga exempel på när konsultation kan begäras är vid oenighet om innehåll och tillämpning enligt parternas intention avseende Logistik-begreppet, reglerna om "nystartat och nyetablerat företag" och vid lönesättning samt vid ändring och korrigerande av den så kallade "74 punkts-listan".

Sammanställning av bilagor:

- Bilaga 1: **Överenskommelse om Logistikarbete.**
- Bilaga 2: **Överenskommelse om Demontering, (Rivning och Sanering).**
- Bilaga 3: **Överenskommelse om yrkeskategorier för tidlön och företag med speciell verksamhetsinriktning**
- Bilaga 4: **Överenskommelse om tillämpning vid avsaknad av tillförlitligt statistikunderlag**
- Bilaga 5: **Överenskommelse om löneprinciper för förrådsarbetare**
- Bilaga 6: **Överenskommelse om löneprinciper för städpersonal**
- Bilaga 7: **Överenskommelse om tolkning och tillämpning av 6-årsregeln**
- Bilaga 8: **Överenskommelse om skriftlighet vid prestationslön och Tidlön**
- Bilaga 9: **Överenskommelse om Elementmontage**

Övergångsregler:

Denna överenskommelse avseende allmänna regler och villkor gäller från och med avtalsår 2023. För särskilda regler och villkor gäller övergångsregler enligt varje enskild bilaga.

Justeras

Mats Åkerlind

2023-05-14

Torbjörn Hagelin

2023-05-14

Överenskommelse om Bygglogistik

Logistik klassificeras som en tidlönegrupp och en egen yrkeskategori och bedöms enligt den definition som är fastställd mellan de centrala parterna. Grunderna för bedömning om ett företag inryms inom Bygglogistik begreppet görs mellan de centrala parterna i parternas gemensamma värderingar för Bygglogistikarbete.

Bygglogistik skrivs in i § 3 punkten 9.1.10 med en tydlig definition: Med bygglogistik avses arbeten där företaget har ett avgränsat åtagande i egen regi eller inom en entreprenad och arbetet som utförs är att tillhandahålla logistik- och byggmaterialhanteringstjänster inklusive källsortering från anvisad plats på Byggavtalets avtalsområde. En förutsättning är att arbetet är avgränsat från övrig verksamhet, utförs i egen regi med egen utrustning och med egen arbetsledning. Företag med blandad verksamhet ska uppta förhandling med berörd Byggnadsregion för att fastställa logistikverksamheten enligt ovan. Är inte verksamheten avgränsad enligt ovan så kan inte reglerna enligt nedan tillämpas utan då tillämpas avtalets löner regler i övrigt.

Överenskommelse om Bygglogistikarbete enligt de centrala parternas definition:

Överenskommelse om Bygglogistik träffas mellan arbetsgivaren och berörd Byggnadsregion och ska vara skriftlig.

Om de lokala parterna skulle vara oeniga i bedömningen avseende Bygglogistik och/ eller om uppsägning av begreppet initieras bör konsultation begäras till parternas gemensamma centrala konsultationsgrupp som benämns "Konsultation Tidlöne-gruppen".

Logistikarbetare som kan styrka att han/hon har arbetat minst nedan angivna antal timmar i yrket delas in i följande kategorier:

Yrkeskunnig logistikarbetstagare Arbetstagare som har arbetat fler än 2 700 timmar.

Övriga logistikarbetstagare L1 Arbetstagare som har arbetat mer än 1 600 timmar men färre än 2700 timmar.

Övriga logistikarbetstagare L2 Arbetstagare som har arbetat mindre än 1 600 timmar.

10. Yrkeskunnig logistikarbetstagare	1,00						
11. Övriga logistikarbetstagare							
Övriga logistikarbetstagare L1	0,90						
Övriga logistikarbetstagare L2	0,76						

Lön vid kortvarigt arbete utanför definitionen för Bygglogistik och uppsägning

Om ett logistikföretag åtar sig ett arbete som faller utanför definitionen för Bygglogistik kan överenskommelsen sägas upp med två (2) månaders uppsägningstid efter genomförd konsultation. Lön för det arbete som utförts och faller utanför denna definition ersätts då med genomsnittslön vid prestationslön för bemanningsföretag enligt bilaga A4 i Byggavtalet per lönestatistikområde med fördelning enligt tabell 10.

Uppsägning av överenskommelsen

Överenskommelsen om Bygglogistik ska gälla tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid av tre (3) månader efter genomförd konsultation.

Överenskommelse om rivning och sanering

Bakgrund

Parterna har i kollektivavtalsförhandlingarna 2023 kommit överens om att föra in ett nytt yrke inom "demontering, rivning och sanering" i Byggaftalet.

Yrkesutbildning

Parterna beslutar härmed att det nya yrket *demontering* med yrkesbevis ska införas. Det uppdras åt Byggbranschens yrkesnämnd BYN att ta fram förslag på kvalifikationer, grundutbildning och kvalificeringstid som krävs för att hantera den nya utbildningen. BYN ska även ge förslag på nödvändiga uppdateringar i Yrkesutbildningsavtalet. Centrala parter vitsordar §3 pkt 9.4.3, i det fall som BYN lämnar förslag om annan kvalificeringstid så ska det ligga till grund för yrket.

Branschorganisationen för Byggnadsberedning ska involveras gällande förslag på kvalifikationer, grundutbildning och kvalificeringstid.

Parterna är överens om att utöver denna grundutbildning kompletteras kompetensen med de behörigheter som är nödvändiga för det aktuella arbetet, exempelvis gällande vissa maskiner, asbestsanering etc.

Tidplan

Arbetet med att utarbeta förslag på kvalifikationer, grundutbildning och kvalificeringstid ska starta omgående och ska slutföras skyndsamt.

BYN ska senast den 31 december 2023 presentera sitt förslag till partsrepresentanterna i BYN, som en del i arbetet ska BYN avrapportera sitt arbete till partsrepresentanterna under oktober 2023.

Parternas avtalsansvariga avser att fatta beslut enligt BYN:s förslag senast under januari 2024 för att ett utbildningsmaterial för den yrkesspecifika delen av utbildning ska tas fram, med ambitionen att det ska vara slutfört senast 31 maj 2024.

Parternas ambition att företagslärlingar ska kunna anställas från den 1 augusti 2024.

Överenskommelse om yrkeskategorier för tidlön och företag med speciell verksamhetsinriktning

Efter att parterna har fastställt inplacering av den sk.74-punktslistan så ses de yrkeskategorier i listan som ingår i § 3 p. 9.1.3 som exklusiv.

Förändringar av listan kan därefter bara ske enligt en process fastställd mellan de centrala parterna.

Tidlön §3 pkt 2.2.2 (*)	Tidlön §3 pkt 9.1.3 (**)	Kommentar
Byggservicearbeten	Betongpumpning	
Markarbeten	Elastisk fogning	
Företag med speciell verksamhet som inte ska prestationslön enligt § 3 2.2.1.1	Eldfast och syrafast murning, Industriell Ugnsurning	
Bilförare	Injektering, betongsprutning och bergförstärkning	
Dykeriarbetare	Lyftning, sänkning och dragning av tunga laster	
Förrådsarbetare	Lösfyllnadsisolering/ Foamsprutning och liknande	
Hissmontörer	Maskinell plintgrundläggning	
Smidesarbetare	Montering av vissa stämp och ställningskonstruktioner	
Maskinreparatörer	Relining	
Städpersonal	Rivningsarbete med kran eller maskin	
Maskinförare som inte ska ha lön enligt § 3 punkten 5	Terazzoarbeten / Betonggolvslipning	
Demonteringsarbetare (Asbestsanerare)	Tunga lyft	
Bandlastarförare	Hydraulisk formflyttning	
Bandschaktarförare	Brandtättningsarbetare	
Bergsprängare*	Brunnsbore/energiborning*	*Bilaga A2
Bygglogistik	Epoxygolv	
Mönsterbetong mm	Stuckatörer	*Mark
Grästak*	Förrådsväggsmontage	*Mark
Rivningsarbetare och Demonteringsarbete	Hårdbetong**	**Vid enbart ytbehandlings
Stensättare*	Sportgolvsinstallatörer/montage av idrottsinredning	*Stenmontör TBM
Timring		
Förrådssmidesarbetare	Flytspackling	
Jordflyttande maskiner, kranar och övriga förare	Blästring/Vattenbilning	
Byggsmed*		*Se smidesarbetare
Håltagning		

Demontering (rivning, sanering) Håltagning samt Elementmontage som utförs av ordinarie TBM arbetslag så gäller prestationslönerreglerna.

Överenskommelse om tillämpning vid avsaknad av tillförlitligt statistikunderlag

Centrala parter är överens om att under perioden tills säkerställt statistikunderlag finns tillgängligt tillämpas statistikområdena enligt bilaga B i Byggbavtalet för respektive yrkeskategori med nedan angivna lönenivåer. Yrkeskategorierna är Logistik, Rivning- Demontering- Sanering och Håltagning. Underlaget avser 2022-års lönenivåer som justeras enligt den avtalshöjning som börjar gälla närmast efter den 30 april 2023. Framtida avtalshöjningar läggs på dessa nivåer tills tillförlitligt statistik underlag finns.

Lönestatistikområde		Bygglogistik	Demontering Rivning Sanering	Håltagning
1	Norrbottnen	186	191	196
3	Västerbotten	185	190	194
4	Mellannorrland	176	180	185
6	Gävleborg	183	188	192
7	Dalarna	180	185	189
8	Örebro/ Värmland	178	183	187
10	Västmanland	183	188	192
11	Uppland	189	194	198
12	Stockholm/ Södertälje	193	198	202
13	Södermanland	182	187	191
14	Östergötland	184	189	193
16	Västra Götaland/ Halland	179	184	188
17	Småland/ Blekinge	178	183	187
19	Gotland	173	178	181
22	Skåne	182	187	191

Nivåerna tillämpas i enlighet med Byggbavtalet § 3 punkten 4.3 andra stycket. Avser för nystartade och nyetablerade företag som saknar tidlön och som inte kan träffa överenskommelse om tidlön. Gäller för ovan nämnda yrkesgrupper.

Överenskommelse om löneprinciper för förrådsarbetare

Löneprinciper för förrådsarbetare vid koppling till TBM-arbetslaget eller vid arbete på förråd, lager.

Då förrådsarbetare arbetar stadigvarande, (5 arbetsdagar) på en TBM arbetsplats och utför arbete direkt kopplat till TBM laget ska förrådsarbetaren ha lön enligt arbetsplatsen resultat med fördelningstal 0,95.

Då förrådsarbetare arbetar stadigvarande på ett förråd och eller på ett lager tillämpas tidlön. Arbetet identifieras med hantering av varuleveranser, lasta pallar, sortera produkter, sköta inventering, kontrollera och testa maskiner, beställa, hämta och lämna material och maskiner.

Arbetsgivare och representant för arbetslaget kan komma överens om olika lön för följande kategorier av förrådsarbetare, förrådsarbetare, smidesarbetare, maskinförare, bilförare som tjänstgör inne på förrådet samt hiss och maskinreparatör.

Notering:

5 arbetsdagar ska ses som ett riktmärke och stöd vid eventuell diskussion om vad som är stadigvarande.

Överenskommelse om löneprinciper för städpersonal

Med städpersonal avses arbetstagare som arbetar med bodstädning och städning inför inflyttning.

Städpersonal delas in i två lönekategorier, under och över 19 år. Nivåer enligt avtalsår 2022.

Städpersonal	Fördelningstal	Grundlön kr/tim	Grundlön kr/mån
Städpersonal 1 arbetstagare som fyllt 19 år	1,0	129,75	22 557
Städpersonal 2 arbetstagare under 19 år	0,75	86,50	15 051

Städpersonal är en egen tidlönegrupp och tidigare kopplingen till TBM utmönstras därmed.

Exempel:	Nuvarande beräkningsgrund:		Ny beräkningsgrund:
Grundlön 1.0 plus 8 kr 2023	(173+8) 181		(129,75+8) (86,50+8x0,75)
Städ 0,75	135,75	Städ 1,0	137,75
Städ 0,50	90,50	Städ 0,75	92,50

Överenskommelse om tolkning och tillämpning av 6-årsregeln

Parternas avsikt gällande tillämpning och tolkning av relevant branscherfarenhet inom aktuellt yrke.

Med yrkesarbetare likställs arbetstagare som har minst sex (6) års relevant branscherfarenhet inom aktuellt yrke, och yrke med yrkesbevis enligt reglerna i yrkesutbildningsavtalet.

Till stöd har parterna att beakta huruvida 1.0 ska vitsordas:

- Branscherfarenheten ska vara relevant för att kunna tillgodoräknas. Detta innebär att någon som har arbetat 6 år med enbart hantlangning och grovstädning därmed inte per automatik kan anses ha 6 års relevant branscherfarenhet och ha rätt till fördelningstal 1,0. Detta innebär att det endast kan vara några enstaka arbetstagare på en byggarbetsplats som tillhör denna kategori.
- Att utföra endast en arbetsuppgift exempelvis gipsning, listning och dörr eller fönstermontage, gjutning, murning anses även vara relevant branscherfarenhet och berättigar till fördelningstal 1.0.
- Blandad branscherfarenhet vid exempelvis brobyggnation som innefattar både trä och betong arbeten räknas som relevant.
- Att en helhetsbedömning ska vara vägledande och bedömningen ska vara saklig.

Parterna inför en förhandlingsordning för tolkningstvister med konsultation och slutligt avgörande i en gemensam nämnd med en opartisk ordförande.

Nämnd	<ul style="list-style-type: none"> •Opertisk ordförande •1 plus 1 från parterna
Konsultation	<ul style="list-style-type: none"> •Centrala parter •"Tidlöne-gruppen" 2 plus 2 från parterna
Lokal förhandling	<ul style="list-style-type: none"> •Lokala parter •Byggföretagen- Byggnads Region

Vid konsultation ska parterna eftersträva och säkerställa arbetstagarens branscherfarenhet för att kunna göra en så objektiv bedömning som möjligt. Detta kan göras med fördel av skriftlig dokumentation från arbetsgivaren och/ eller arbetstagaren.

Överenskommelse om löneöverenskommelser

För att skapa ordning och reda anser centrala parter att alla löneöverenskommelser som träffas ska vara skriftliga. Därför införs en ny text i avtalet enligt nedan.

- § 3   Lönebestämmelser
- 6   Gemensamma bestämmelser för prestations och tidlön
- 6.x.x   Överenskommelse om lön ska vara skriftlig

Notering:

Avsaknad av skriftlighet är inte grund för förhandling eller skadestånd utan en ordningsfråga.

Vid avsaknad av skriftlighet ska parterna säkerställa och stötta berörda parter att sådan ordning tillskapas.

Överenskommelse om Elementmontage

§3 punkten 9.1.3 Montering med kran eller maskin av betongelement, plåt-, stål-, och träkonstruktioner flyttas till § 3 punkten 2.2.1.1.

Utveckling av elementmontage har genom åren utvecklats att även innefatta exempelvis plattbärlag och skalväggar. Parterna anser därför att detta arbete ska kategoriseras in under TBM i § 3 2.2.1.1.

Detta avser företag som endast utför arbeten som återfinns i Ny och Ombyggnadslistan 2023, arbetsart 20 samt plattbärlag och skalväggselement i arbetsart 15 som monterar betongelement, plåt, stål och träkonstruktioner med kran eller maskin. Arbeten som ingår att utföra i dessa arbetsmoment återfinns i arbetsart 20 särskilda bestämmelser.

TBM reglerna gäller men med följande undantag:

- Företag med denna verksamhet har rätt att tillämpa sin tidlön/ och eller sin månadslön som utbetalningsnivå.
- Vid oenighet när prestationslöneöverenskommelse ska träffas tillämpas företagets tidlön på orten för berörd arbetstagare enligt § 3 punkten 4.3 första stycket.

Bestämmelserna i § 3 punkterna 3.1.2.3 Lön om prestationslöneöverenskommelse inte träffas, 3.1.4 Lön innan prestationslöneöverenskommelse träffas, 3.1.5 Överenskommelse om fast del och utbetalningsnivå och 3.1.6 Fast del och utbetalningsnivå om överenskommelse inte kan träffas ersätts med punkterna ovan.

Övriga prestationslönebestämmelser i detta avtal gäller dock i tillämpliga delar för dessa företag.

Vid oenighet kan inte rörlig lönedel om 6 procent tillämpas.

